

• S • G • B • T • B •

• T • G • G • T •

z. B. A. h

W. A.

J. q. 259.

DISPUTATIO SEPTIMA
In Augustanam Confessionem
continens

ANTIΘΕΣΙΝ ARTICULI III.

De

COMMUNICA-
TIONE IDIOMATUM

in Genere,

Proposita

In Electorali Academiâ wittebergenſi,

P R Æ S I D E

JACOBO MARTINI, SS. Th.

Doctore & Professore Publ.

RESPONDENTE

JOHANNÉ AMMONIO, Destiddensî

Brunſvigio Saxone.

Habebitur in Auditorio Collegii veteris

ad diem 26. Octobr.

WITTEBERGÆ

Typis Hæredum SALOMONIS AVERBACH,

ANNO M DC XXVIII.

DISPUTATIO SEPTIMA
In Augustinam Confessionem

COMMUNICATIO
CATIONE IDIOMATUM

JACOBO MARTINI S.S.T.H.

JOHANNIS AMMONIO, Desiderii

Typis Heredum SALOMONIS AVERBACH
ANNO M DC XXVIII

Continuatio.

Quomodo Jesuitæ de Unione hypostatica duarum naturarum in CHRISTO disputent, quibusq; absurdis & contradictionibus sese implicent, præcedente disputatione vidimus; consequens est, eorundem falsam opinionem de Communicatione Idiomatum ac Majestatis divinæ, quomodo illam cum Calvinianis negent, nosque nescio cujus absurdi ac impii erroris & ab Augustana Confessione defectionis insimulent, cognoscamus & examinemus.

T H E S I S I.

IN lucem nuper emisertunt quidam Jesuitæ mandatum Religionis, sub nomine cujusdam Silesiæ Principis per totum ipsius Ducatum 19. Decembris, anno Christi 1601. promulgatum: quo disputationes *de sacra Domini cæna, de Persona Christi, communicatione Idiomatum, ubiuitate*, ut loquuntur, *generali ac speciali*, tanquam præteritis temporibus inauditâ & de qua nullum reperiatur verbum, nulla fiat mentio in Augustana Confessione, multis damnantur, rejiciuntur, proscribuntur.

II. Mandato huic subjecerunt & addiderunt Jesuitæ isti brevem commonefactionem, Germanicè conscriptam. Qua primùm sciendum esse monent, Principem, sub cujus nomine mandatum istud publicatum, nequaquam Calvinianum, sed *γνήσιον* Lutheranum fuisse, qui Augustanam Confessionem approbaverit, & pro symbolo suarum Ecclesiarū, sed in primo ac vero sensu, agnoverit, ut illa Imperatori Carolo V. Anno 1530. Augustæ exhibita, & in Lutheranis Ecclesiis semper retenta & explicata fuit. Quod sanè (addunt Jesuitæ) nulli faciunt Calviniani.

III. Secundo (pergunt Lojolitæ) ex hoc Religionis mandato firmiter demonstratur & irrefragabiliter evincitur, Lutheranos in suis Ecclesiis dudum de principalibus Religionis capitibus certamina movisse, & in diversas opiniones & sectas abiisse, se mutuo damnasse, sicque satis ostendisse, Lutheranam Ecclesiam nihil minus, quam veram Ecclesiam esse.

IV. Tertiò monent, juxta Confessionem hujus purè Lutherani Principis, non omnes in rei veritate Augustanæ Confessioni esse addictos, qui pleno ore se ejus socios jactitant, & cum primis procul ab ea secessisse, qui Formulæ Concordiæ subscripserunt & ubiquitatem asseruerunt.

V. Et hoc probè notandum. esse quarto loco monent, quod à primo Augustanæ Confessionis exordio, usque ad annum 1555. quo Pax religionis confirmata & publicata est, inter Lutheranos & Romanos-Catholicos de Omnipræsentia nihil quicquam motum aut pugnatum fuerit.

VI. Sed salva res est, Princeps ille, quem in scenam producunt Lojolitæ, fueritne Lutheranus, an Calvinianus, nostri instituti non est, inquirere vel dijudicare; id nihilominus certum esse scimus, Bonum illum Principem multis CryptoCalvinianis circumseptum, mandatiq̄e illius concinnatorem, & promulgationis autorem instigatoremq̄e nihil minus quam Lutheranum, sed purum putum Calvinianum fuisse, & sub Illustrissimo Boni Principis nomine speciosâq̄e Augustanæ Confessionis hæderâ suas nugas vendidisse.

VII. Deinde nova esse illa & antehac inaudita, quæ in Formula Concordiæ de Communicatione Idiomatum ac Majestatis divinæ cum humana natura, & similibus proponuntur: ac propterea Formulæ Concordiæ subscriptores, assertores ac defensores ab Augustana Confessione descivisse, proindeque privilegio Passaviensi sua sponte se privasse & pace religionis se ipsos exclusisse, iniquissima falsissimaq̄; ac calumniis referta est accusatio, uti illud non tantum ex libris & publicis scriptis Lutheri, sed ipsorum Lojolarum confessione est certum & manifestum.

VIII. Sa-

VIII. Sanè Bellarminus ex professo refutat hos Jesuitas unà cum principali mandato, quod allegant & fundamenti loco supponunt: cum primis verò, quando illo & ex illo fingunt, doctrinam de communicatione Idiomatum & Majestatis potestatisq; divinæ omnia omnipræsenter & omnipotenter gubernand, non esse Lutheri, sed noviter ab autoribus Formulæ Concordiæ confictum dogma & Ecclesiæ privato ausu obtrusum.

IX. His, inquam, in os contradicit Bellarminus, doctrinæ hujus autorem ipsum Lutherum asserendo & defendendo *Lib. 3. de Christo*, & quidem in specie de Incarnatione *cap. 1.* Ubi sic scribit: *Ad secundum genus pertinent hoc tempore ferè omnes Lutherani, qui duo docent: 1. dicunt, Christi carnem habere attributa divinitatis, ac præcipuè omnipræsentiæ. 2. docent hypostaticam unionem consistere in istâ communicatione attributorum divinorum ipsi carni & humanitati.* Et post pauca: LUTHERUS, *et si ubiq; jactet, se credere in Christo unam personam & duas naturas; tamen doctrina ejus aliud habet. Nam in sermone de Sacramento Cœnæ Dom. Tom. 2. operum ejus fol. 112. Credimus, inquit, quod Jesus Christus sit juxta humanitatem super omnes creaturas collocatus, & omnia impleat. Et mox: Et habeat omnia in sua manu, & sit ubiq; præsens. Item in libro quod verba Christi: Hoc est corpus meum, adhuc firma consent, prolixè docet dextram DEI esse ubique. Item in libro, qui inscribitur Confessio Martini Lutheri de cœna Domini, dicit, se probare evidenter, Christi corpus esse realiter præsens in cœna, quia est ubiq;: Esse autem ubique dicit se probare, quia est in dextra Dei, quæ est ubiq;. Et ibidem ponit tres modos essendi in loco. Primum localiter, id est circumscriptivè, & hoc modo non vult, Christi carnem esse ubiq;. Secundum spiritualiter, seu per penetrationem, & hoc dicit convenire corpori glorioso, sed neq; hoc modo ponit Christi carnem ubiq;. Tertium cœlestem & divinum per unionem hypostaticam, & hoc modo tribuit carni Christi ubiquitatem, & ait: Necessè habes Christi carnem, quæ est cum Deo una persona, longissimè extra creaturas collocare, adeoq; tam longè, quàm Deus ipse extra creaturas est &c.* Et rursus post pauca: JOHANNES

BRENTIUS adeò locupletavit hanc doctrinam, ut putetur autor
ubiquitatis, CUM TAMEN VERE NON SIT, SED
LUTHERUM SEQUATUR.

X. Certum itaque est, doctrinam de Communicatione
Idiomatum, & omnipræsencia carnis Christi, confitente & de-
monstrante, modernosque Jesuitas, qui illum novum Formu-
la Concordiæ figmentum calumniantur, manifesti ac palpali-
mendacii convincente, ipsius Lutheri doctrinam esse, annis
aliquot ante & post conscriptam & exhibitam Augustanam
Confessionem, publicè divulgatam ab ipso, & usque ad extre-
mum vitæ halitum constantissimè defensam. Nam sermonem
de Sacramento cœnæ Domini anno Christi XXVI. & sic qua-
driennio; Librum, quod verba Christi adhuc firmiter con-
stent, anno XXVII. sicq; triennio; Confessionem Majorem
anno XXVIII. & ita biennio ante conscriptam & exhibitam
Augustanam Confessionem, edidit. Legatur tota illa Confes-
sio tom. 3. Jenensi Germanico, & apparebit, omnia, quæ in For-
mula Concordiæ de omnipræsencia docentur, ex illa esse de-
prompta.

XI. Lutherum verò in sententia ac doctrina, in confes-
sione illa sua, proposita, constantissimè perseverasse illustrissi-
mum extat testimonium Tom. 6. Jenens. in scripto, cujus titu-
lus est: *Schöner herrlicher Brieff D. M. Luthers von seinem Buch
der Winckelmessen an einen guten Freunde anno 1534. außgangen/*
& sic quadriennio post exhibitam Confessionem Augustanam,
& toto sexennio post confessionem illam Majorem editam.
Quandoquidem in eo disertè asserit, se etiamnum probare
confessionem suam Majorem (Minor enim tum temporis non-
dum erat edita) & omnia, quæ in ea scripserit de verbo ad ver-
bum. Sic enim legitur ibi: *Si autem non sunt Papistæ, sed alii
boni viri, qui fortè libellum meum non legunt, sed ex aliis audiunt,
quod velim fieri Sacramentarius: tametsi fortè neq; hac Epistola ju-
vabuntur, si eam non legerint: tamen in vestri gratiam libenter meam
sententiam & confessionem publicè in lucem denuo emittam. Et qui-
dem extant complures mei libri, imprimis CONFESSIO MEA
contra*

contra SUERMEROS, quæ mihi coram Deo & mundo satis vali-
dum testimonium perhibet. Et ex abundantia EAM IPSAM
CONFESSIIONEM HAC EPISTOLA RENOVA-
TAM, REPETITAM ET CONFIRMATAM VOLO,
PLANE SICUT TYPIS EXCUSA ET EVULGATA
EXTAT DE VERBO AD VERBUM, IN QUA PER
DEI AUXILIUM ETIAM MORIAR, ET HINC
DECEDAM AD DOMINUM MEUM. Sicut etiam
in hac Confessione ac fide nunc vivo, & omnia fero ac tolero, quæ cer-
tè & multa & magna sunt. NEQUE AB EA ME (PER DEI
GRATIAM) VEL PORTÆ INFERORUM ABSTRAHERE
POTERUNT.

XII. Sic expressè agit Lutherus de communicatione Idio-
matum Tom. 7. Jenens. in libro de Conciliis sub titulo, de Conci-
lio Ephesino. Et Doctor Ægidius Hunnius p. m. in libello suo
de Persona Christi sub tit. Sententia Divi Lutheri, ex multis
locis ac libris Lutheri demonstrat, ipsius sententiam de Com-
municatione Idiomatum planè illam ipsam esse, quam hodiè
in nostris Ecclesiis & Formula Concordiæ defendimus, ad
quam lectorem remittimus.

XIII. Johannes Brentius Lutherum secutus, contra Sa-
cramentarios pugnans, urfit imprimis doctrinam Lutheri de
Majestate humanæ naturæ in Christo: Cum enim huic à Sa-
cramentariis non nisi creata dona relinquere cerneret; videret
autem ei in sacris divina quædam tribui; item data esse & ac-
cepta divina, quæ Divinitati non competere, pro hujus na-
turæ communicatâ majestate, Lutheri vestigia alacriter pre-
mens, fortiter pugnavit.

XIV. Ut autem doctrina hæc publicis scriptis ante exhi-
bitam Augustanam Confessionem in Lutherana Ecclesia fuit
proposita; sic etiam postea in Articulo hoc tertio Augustanæ
Confessionis comprehensa est & expressa his verbis. *Docent 1.
quod verbum, hoc est, filius Dei assumpsit humanam naturam in ute-
ro Beate Mariæ virginis, ut sint due Nature, divina & humana, in
unitate personæ inseparabiliter conjunctæ, unus Christus, verè Deus,
& verè homo. 2. Idem descendit ad inferos, & verè resurrexit ter-
tis*

tia die: Deinde ascendit ad cœlos, ut sedeat ad dextram Patris & perpetuò regnet & dominetur omnibus creaturis.

XV. Quomodo vero 1. Unio illa, 2. Sessio ad dextram Patris à Luthero & cæteris Lutheri discipulis, omnibusque ordinibus, Lutherum secutis, fuerit intellecta & explicata, non ex cerebro Jesuitarum, de quibus tum nemo ne γερὺ vel μὴ quidem audiverat, petendum, sed ex ipsa confessione & scriptis Lutheri & Lutheranorum accipiendum. Quod quando fit, tum res ipsa in confessione nostra loquetur, quod unio personalis non tantum inter personalitatem sive subsistentiam λόγος & humanam naturam, ut fingunt Jesuitæ, sed inter divinitatem & humanitatem sit facta, quæ verò sine νοινωσία naturarum, & consequenter divinorum Idiomatum fieri non potuit.

XVI. Eodem modo se satis explicat ipsa confessio, quomodo sessionem ad dextram Dei intellectum velit: nimirum quod Christus quidem, & sic tota persona, consedeat ad dextram Dei, sed secundum humanam naturam. Quandoquidem ut ascensio in cœlos, sic sessio ad dextram Dei, accipienda est: At Christus secundum humanam naturam ascendit in cœlos: Ergo etiam secundum eandem sedet ad dextram Dei, perpetuò regnat & dominatur omnibus creaturis. Atque hæc est illa omnipræsencia, sive ubiquitas (ut injuriosè loquuntur Jesuitæ cum Calvinianis) quam defendit Lutherus contra Cinglium & Sacramentarios, illiusque fundamentum constituit unionem hypostaticam & sessionem ad dextram Dei: uti postmodum idem fecit Brentius & alii, eodem modo hanc doctrinam post mortem Lutheri sine ullius adversarii contradictione retinuerunt, defenderunt, & suis scriptis propagarunt.

XVII. Quare consentimus & statuimus cum Jesuitis, in Germanica sua commonefactione monentibus, probè notandum esse, quod à primo Augustanae Confessionis ortu usque ad annum 1555. quo Pax Religionis confirmata & promulgata est, inter Lutheranos & Romanos Catholicos nihil quicquam de omnipræsencia motum aut pugnatum fuerit. Quid? quod non tantum usque ad annum 1555: sed omninò usq; ad annum 1562. à Pontificiis de hac doctrina nulla Lutheranis dica scripta sit,

XVIII. De Concordiæ hujus causa commonefactores Jesuitæ sic philosophantur (adscribam formalia ipsorum verba) Noch ferner ist noch wol zu bedencken/dasß von Anfang der Augspurgischen Confession bis Anno 1555. (in welchem Jahr der ReligionsFriede publiciret) zwischen den Lutheranern vnd Römisch-Catholischen / wegen der Allenthalbenheit niemals kein einige Streitigkeit sich begeben / sondern sind allwege beyde Parteyen dieser Puncten halber einig vnd vnzutrenner gewesen/wie solches ebenfals gar wol in diesem Schlesingischen ReligionsMandat vermercket wird. Weil den Belehndig / dasß die Catholische Kirche niemals die Lehr/ von der Allenthalbenheit der Menschheit Christt gebilliget/ oder approbiret, so folget unwidersprechlich / dasß etliche Lutheraner solche Lehr erst nach vbergebung Augspurgischer Confession vnd publicirung ReligionFrieden im Römischen Reich auff die Füße gebracht / vnd dadurch von der Augspurgischen Confession einen mercklichen absprung genommen.

XIX. Primum ergo ut rem confessam acceptamus, nullam unquam motam fuisse inter Lutheranos & Pontificios de omnipræsentia controversiam ab anno 30. exhibitæ Augustanæ Confessionis, usq; ad annum 1555. pacis Religionis publicatæ. Deinde acceptamus & alterum, magnum inter utrosq; toto isto tempore super hac doctrinæ parte consensum fuisse.

XX. Quod verò statim subjiciunt commonefactores Jesuitæ, notorium fuisse toti mundo, Catholicos Romanos nunquam doctrinam de omnipræsentia, à Luthero & Lutheranis defensam, approbasse, eo ipso sibi Lojolitæ isti turpiter contradicunt. Nam certum est non tantum Lutherum, sed Brentium quoq; & alios, numero non paucos, doctrinam hanc tam ante quam post exhibitam Augustanam Confessionem publicis scriptis in Ecclesiis Lutheranis proposuisse, contra Sacramentarios magno zelo defendisse, imò ipsi Augustanæ Confessionis doctrinæ hujus fundamenta inseruisse, ut hactenus demonstratum, & Bellarminus inficiari nequit.

XXI. Qui de Johanne Brentio lib. 3. de Incarnat. cap. 1. antea allegato ita scribit: Johannes Brentius adeo locupletavit hanc doctrinam (de omnipræsentia) ut putetur autor ubiunitatis, cum tamen

B

verè

verè non sit, sed Lutherum sequatur. Primum igitur in Apologia pro confessione VVirtenbergensi in tractatu de caena Domini ex professo tradit, Christi carnem esse ubiq; ratione unionis hypostatica: Et in libro de duabus naturis Christi & ascensione & sessione à dextris idem asserit & probat multipliciter, cujus argumenta postea solvemus. Ibidem asserit Christi corpus etiam ante passionem fuisse in caelo invisibiliter, & nunc quoq; non esse in aliquo certo loco, sed ubiq;. Deinde in alio libro de Majestate Christi hominis in hoc ponit unionem hypostaticam, quod Filius Dei in Filium Mariae effuderit omnia dona & proprietates suas. Haecenus Bellarminus.

XXII. Jam verò Brentius docere cepit circa annum Christi 1520. & integros quinquaginta annos ministerio Ecclesiastico maxima cum laude & utilitate praefuit, tandem senio confectus & laboribus exhaustus in vera Christi invocatione ac fiducia in eundem redemptorem suum placidè obdormivit anno 1570. cum septuagesimum primum aetatis annum attigisset: In quanta autem existimatione hic vir fuerit in Ecclesia Christiana, partim acta Confessionis Augustanae, partim historia Johannis Sleidani, partim insignis Lutheri epistola, ad ipsum durantibus adhuc Comitibus perscripta, partim ipsius saluberrima scripta, didactica simul ac polemica adversus Pontificorum errores, & contra Sacramentarium, Cinglianorum & Calvinistarum deliramenta, edita, aliq; pro Evangelio tolerati labores & pericula, proindeque in universam Ecclesiam promerita, luculentissimè testantur.

XXIII. Qui etiam cum Philippus Septemdecim articulos (quos Lutherus scripto amplexus fuerat, priusquam Wittebergâ Coburgum abiret, ut ex Tomo quinto Jenensi patet) in formam Confessionis redigeret, ipsum fideliter juvit, ut non tantum ipse ad amicos, sed etiam Dominus Philippus in Colloquio Wormatiensi, audientibus omnibus, etiam Theologis ibidem congregatis, publicè fassus est. Quæ verò hujus viri circa articulum de Persona Christi & cum primis de omnipraesentia humanae ejus naturæ sententia, non modo postremis annis, sed etiam ante & circa illum & in illo conventu Augustano, fuerit, non opus est, ut multis probemus; cum id satis
lucy;

luculenter præstiterit primarius ille Jesuitarum scriptor Bel-
Jarminus. Videatur etiam D. Doct. Ægid. Hunnius in suo li-
bello de persona Christi circa finem sub tit. Sententia Con-
fess. August.

XXIV. Quia igitur Brentius hic fuit ex primariis Theo-
logis, qui anno 1530. in Comitibus Augustanis una cum Princi-
pibus protestantibus Imperatori Carolo V. Confessionem ex-
hibuerunt: Ergo extra omne dubium exhibuerunt eam in eo
sensu, in quo ipsi illam intelligebant & contra Cinglium, Sa-
cramentarios & Pontificios interpretabantur ac defendebant.
Quæ verò sententia Pontificiis ignota esse non poterat, cum
certamina Lutheri & ἐμὸς ἡφῶν contra Sacramentarios essent
publica, & de his ipsorum libri omnium versarentur mani-
bus, & ab omnibus legerentur.

XXV. Quia itaq; Pontifici Lutheranis nullam de illa con-
troversia tum litem moverunt, sed suum consensum ubique &
per omnia contestati sunt adeo, ut *Johannes Cochleus* palam di-
xerit: *De hoc articulo neq; in Confessione neq; in Apologia NULLA
EST DISCORDIA inter nos & illos: Utinam & ceteri tales
essent, & nulla discussione opus foret.* Quod verò judicium non
tulit de literis & apicibus, sed de vero Lutherano sensu, brevi-
ter in Augustana Confessione comprehenso, fusius autem in
Lutheri & aliorum libris, homiliis ac disputationibus expli-
cato ac proposito. Neque aliud sibi Protestantes persuadere
potuerunt: cum in Apologia scripserint: *Tertium articulum
probant adversarii.* Et anno 1537. in Articulis Smalcaldicis
Theologi protestantes testantur, *de his articulis* (nempe de Deo
uno & trino, & de Filii DEI incarnatione) *nulla est inter eos &
adversarios* (pontificios intellige. Ἀλλοίωσις enim Zwinglii
jampridem à Luthero, tanquam larva Diaboli damnata erat)
*controversia; cum illos utrinque confiteamur: Quamobrem non est
neceffe, ut pluribus jam de his agamus.*

XXVI. Eadem quoque conditio ac ratio fuit doctrinæ ac
confessionis nostræ de hoc articulo subsequenti temporibus
usque ad annum 1555. publicatæ pacis Religionis. Nam,
ut demonstravimus, Dn. Lutherus ut in aliis, sic quoque in hoc

Religionis puncto usque ad ultimum vitæ halitum constans permanfit, ut liber de Conciliis, quem anno 39. edidit, satis clarè ac manifestè docet, testanturq; verba, quæ antea ex quadam ejus Epistola allegavimus: post mortem verò Lutheri, quæ incidit in annum Christi 1546. multis scriptis publicè magno cum applauso totius Ecclesiæ Lutheranæ editis, tam didacticis quàm polemicis contra Sacramentarios (quippe qui tum adhuc soli hanc doctrinam impugnabant, & nulli ex Pontificiis sese illis adjugebant) eandem doctrinam (ut Bellarmini verbo utar) locupletavit: Proindeq; in Lutheranis Ecclesiis ipso anno pacis Religionis promulgatæ publicè sine ullius contradictione sonuit, & una cum Augustana Confessione (quippe in qua contenta erat) sine ulla limitatione privilegiis pacis Religionis comprehensa est.

XXVII. Demonstrent Jesuitæ dissensum ante annum 1562. Non possunt. Consensum nos sufficienter probavimus: & adhuc demonstrabimus pluribus. Quandoquidem hanc doctrinam ante Lutherum publicis suis scriptis proposuit Jacobus Faber Stapulensis: Ut id fatetur Bellarminus libro sæpius allegato 3. de Incarn. c. 1. sic scribens: *Autor hujus erroris videtur Jacobus Faber Stapulensis. Ita enim scribit in cap. 12. Epist. prior. ad Corinth. Corpus Christi, id est, assumpta humanitas cælum implet & terram: est enim ubicunq; verbum Dei est, quia verbum caro factum est, quare verbum nusquam est sine carne. Et in cap. 14. Joh. ita scribit: Cum Filius sit in Patre & in omnibus sanctis, qui sunt in cælo & in terra, an etiam corporaliter sit? quidni? sed absq; modo, nisi dicas divino & incomprehensibili modo, qui non tam modus, quàm non modus dici debet. Hunc (pergit Bellarminus) secutus est imprimis Lutherus. Hactenus ille.*

XXVIII. Ex quibus luce meridiana clarius apparet, qua veritate ac fronte Mandatum à Jesuitis adductum, & hi cum illo effutire audeant, de omnipræsenti gubernatione Christi hominis sive secundum humanam quoq; naturam, nullum in Augustana Confessione reperiri verbum, nullam fieri mentionem: Cum hujus doctrinæ fundamentum satis perspicuis & significantibus verbis in ea contineatur ac proponatur, uti demonstravimus.

XXIX.

XXIX. Sic falsissimum esse liquet, sensum Augustanæ Confessionis & confessorum, exhibitorumq; in loco de persona Christi, & cum primis de Unione hypostatica & sessione ad dextram Dei, eum esse, quem mandatum illud sequitur ac defendit.

XXX. Tertio quoque ex hætenus demonstratis constat, omni carere veritatis fundamento, quod novi hi commonefactores Jesuitæ ogganniant, *nunquam in doctrina de omnipræsencia carnis Christi Pontificios cum Lutheranis consensisse.* Sanè, qui tacet, consentire videtur.

XXXI. Objicis sententiam illam Fabri Stapulensis dudum refutatam & rejectam esse à Natali Bedæ, Doctore Theologo Parisiensi in suis annotationibus in Commentarios illius Stapulensis super Epistolas Beati Pauli, cum consensu Facultatis Theologicæ Parisiensis Colonia anno 1526. editis. Ut ergo hic longè ante Comitæ Augustana, in quibus Confessio Lutheranorum Imperatori est exhibita, illam de omnipræsencia opinionem refutavit; sic quoq; eandem Bellarminus & cæteri hodiè Jesuitæ rejiciunt & damnant.

XXXII. Sit ita, Bellarminum & cæteros Jesuitas sequi vestigia Natalis Bedæ. Sed hic perperam intellexit Fabri Stapulensis sententiam: Ergo & Jesuitæ eodem modo nobis falsam affingunt opinionem. Bedæ sibi imaginatus est, statuere Stapulensem Localem & Physicam omnipræsenciam, quæ ita expansione corporis impleat loca omnia, ut Physico modo de loco in locum corpus Christi moveri amplius non possit: Sic n. colligit Bedæ ille: *Si corpore suo ubiq; est Christus: nec potuit ad infernum descendere, nec ascendere in cælum: quæ ei solum competebant ratione carnis assumpta, qui enim ubiq; est, LOCALITER minimè potest moveri.* Et in præcedentibus, *Parvulus ergo fœtus ille, statim conceptus ubiq; fuit. Dicat itaq; Jacobus: in profundo inferni existens tunc infantulus, rogos ne inextinguibiles sentiebat? In mediis pelagundis quomodo non continuo fuit obrutus? &c.*

XXXIII. Verùm ejusmodi crassam & physicam expansionem præsentiam nunquam Fabri in mentem venisse, neque etiam quicquam de ea scripsisse, ejus explicatio satis perspicue

docet, quando omnem modum, nobis cognitum, proindeque & physicum, de hac praesentia, expressè negat & removet, solum divinum, & incomprehensibilem concedens, quando in hanc sententiam scribit: *Cum Filius sit in Patre, & in omnibus Sanctis, qui sunt in caelo & in terra: an etiam corporaliter sit? quidni? sed absq; modo, nisi dicas divino & incomprehensibili modo: qui non tam modus, quam non modus dici debet. Et mirum, si id fides non diceret: cum videat simul in Judea, Africa, & Europa, locis innumeris Filium Dei in corpore sacramentaliter esse. Quod autem dicitur sacramentaliter: modus est. Quomodo ergo si subtrahat modum, non videat ubiq; Filium Dei corporaliter, sed sine modo ac supra omnem modum esse? Ubicumq; sane Christus est: Christus incarnatus est. Incarnatus autem sine corpore non est. Et magna est fides, cognoscere Christum corporaliter esse ubi sacramentaliter est, sed major est, cognoscere eum absolutè ubiq; corporaliter esse. Nam hoc est sine modo cognoscere: illud cum modo. Fides autem quae est absq; modo, major est, quam quae modum habet.*

XXXIV. Si etiam Jesuitæ simpliciter probare velint hujus Bedæ refutationem, tum utique concedant & blasphemant, blasphemiam esse, si quis dicat λόγον simpliciter ac totaliter incarnatum esse, cum tantum respectu certi loci & ubi, incarnatus sit. Sic enim in eadem refutatione Beda. *Ubique, inquit, Christus est (hoc fide pura confitemur) Christus incarnatus est: (& hoc certa tenemus fide) At quod inde colligit: Ubicumq; ergo Christus est, ibi incarnatus est: Hoc UT BLASPHEMUM rejicimus.*

XXXV. Quid autem est Christum solvere? Quid est orthodoxæ antiquitati contradicere, si hoc non est? Si enim blasphemum est, ut blasphemum esse judicat hic Beda, *Ubicumq; Christus est, ibi incarnatus est; utique blasphemus erit Canon Chalcedonensis Concilii, quo alias (omnibus orthodoxis uno ore fatentibus) piè docetur, duas in CHRISTO NATURAS IN UNAM SUBSISTENTIAM concurrere, ET INSEGREGABILITER ESSE CONJUNCTAS.* Quod sanè verum esse non posset, si λόγος in terra ab humana sua natura per locorum intervalla remotus, atq; sic naturæ in Christo locorū διασήμεσι alicubi à se invicè essent segregatae atq; sejunctæ.

XXXVI. Blasphemum quoq; esset, quod scribit Damascenus lib. 3. cap. 4. *Naturas in Christo unitas esse ἀρετέως, ἀσύνχυτως, ἀϊαλλοιώτως, ἀδιαρέτως ἢ ἀδιασάτως.* Ubi cum primis vox (*ἀδιασάτως* INDISTANTER) notetur. Quandoquidem ostendit, naturas in Christi persona tam arcè, & sic sibi mutuò præsentissime esse unitas, ut nullo locorum *Ἀφασίμασι* sive distantis à se invicem absint, sed unitissimè sibi mutuò sint præsentis, & arcèssimā præsentia indistanter unitæ; Quod, quomodo cum hujus Bedæ & Jesuitarum doctrina congruat, videre profecto neq; nos, neq; forsitan alii possumus. Quare sat causæ Lutherus habuit sui vaticinii, quo prædixit: *In Papam futurum, ut Nestorianismus invalesceret.*

XXXVII. Quare cum Lutherus distinctius suam sententiam proponeret, demonstraretq;, Christum secundum humanam naturam sedere ad dextram Dei, proindeq; secundum eandem etiam omnia implere & dominari omnipræsentem & omnipotentem omnibus creaturis, atq; sic humanæ naturæ non quidem extra unionem personalem, neque in ipsa unione per se & ex se essentialiter, formaliter, habitualiter, subjectivè, ut scholastici locuti sunt, divinam majestatem, omnipotentiam, omniscientiam, & reliqua inesse & tribui debere (cum hoc pacto divina & humana natura, & utriusq; proprietates inter sese commiscerentur & confunderentur, & humana natura aut divinæ exæquaretur, aut profus aboleretur, quod dicere impium est) tribui tamen & communicari divina propria reverà ratione & dispensatione hypostaticæ unionis: Cum, inquam, Lutherus ita distinctè suam sententiam proponeret, & Pontificii exinde satis intelligerent, hanc Lutheri doctrinam in omnibus consentire cum his, quæ de hoc mysterio olim Patres, ut Ambrosius, Hieronymus, Cyrillus, Chrysostomus, Paulus Episcopus Emissenus, Theophaçius, Oecumenius, Paschasius, Hugo Cardinalis, Bernardus &c. statuerunt & docuerunt, utiq; nec hic Natalis Beda, licet infensus hostis Lutheri, nec Johannes Cochleus, qui eodem anno 1526. quingentos errores ex Lutheri scriptis collegit; hujus verò ne minimo quidem verbulo mentionem fecit, nec ullus alius illorū,
qui

qui in Comitibus Augustanis praesentes fuerunt, vel etiam post Comitibus Lutheri scripta legerunt, & illis sese opposuerunt; nullus, inquam, illorum Pontificiorum hanc partem doctrinae Lutheri flagellandam suscepit, quin potius librum Confessionis Majoris, in quo hoc mysterium communicatae Majestatis divinae ex professo tractat, & contra Cinglianos disputat & defendit) maximopere commendarunt Papistae tum temporis omnes, testimonium publicum Luthero perhibentes, quod errorem Zwinglii solide confutarit: quemadmodum aperte scribit Lutherus anno 1534. in Epistola sua de privata Missa.

XXXVIII. Quid? quod ipse Bullingerus, non postremus est grege & sodalitate Zwinglianorum in suis commentariis super acta Apostolorum aperte affirmat, Pontificios, hanc, de qua quaestio est, omnipraesentiam Christi secundum humanam naturam, approbare ac defendere, quando in explicatione capituli noni ita scribit: *At quod hinc (ex apparitione Christi ad Paulum facta) colligunt PONTIFICII: Ergo corpus Christi est ubique, stultius est, quam quod responsione mereatur.*

XXXIX. Calvinus quoque super Johannis cap. 20. Pontificiis tribuit, quod immensitatem corporis Christi doceant. Verba ejus sunt: *Minime concedo, quod asserunt PAPISTAE, Christi corpus penetrasse per januas clausas. Hoc ideo contendunt, ut corpus gloria sua non modo reddant simile spiritui; sed IMMENSUM esse, NULLO QVE LOCO CONTINERI obtineant.* Haec tenus ille.

XL. Quibus recte subjicit ac monet D. Aegid. Hunnius d. l. *Est Bullingerus hanc salutarem doctrinam ridet impie: Calvinus item omnipraesentiam per calumniam immensitatem nominat. (Cum tamen non per immensitatem substantiae corporis adesse credatur Christus homo, sed ex vi unionis hypostaticae, quatenus corpus Christi finitum ac dimensum manens ab assumente λόγῳ nullo in loco abesse statuitur) tamen ex verbis illorum proprioque testimonio manifeste colligitur, quod ejus temporis Pontificii a nobis hac in parte religionis minime dissenserunt.*

LXI. Falsum itaque est. i. Bellarmini commentum, Jacobum Fabrum fuisse autorem hujus de omnipraesentia carnis Christi doctrinae: cum illius autor sit, ipse Spiritus Sanctus: a quo

à quo etiam illam didicerunt ante hunc Stapulensem Hugo Cardinalis de S. Victore, qui ait: *Corpus Christi hanc habet dignitatem ex natura unionis cum Divinitate, ut simul sit IN MULTIS LOCIS.* Item Oecumenius super verba ad Eph. 4. *Ascendit supra omnes caelos, ut impleret omnia. Et quidem NUDA DIVINITATE OLIM OMNIA IMPLEBAT:* Incarnatus autem descendit & ascendit, ut *UNA CUM CARNE* (*μετὰ σαρκός*) *IMPLERET OMNIA.* Cyrillus quoq; lib. 12 in Joh. *In singulis partibilibiter transiens unigenitus, & animam atq; corpus eorum PER CARNEM SUAM sanctificans, impartibiliter atq; INTEGRÉ IN OMNIBUS EST CVM UNVS VBIQVE SIT, NULLO MODO DIVISVS.* Sacram ergo Scripturam & hos, cæterosq; ante allegatos Patres, Stapulensis secutus est.

XLII. Deinde & alterum illud crassissimum Bellarmini figmentum est: *Hanc de omnipresentia carnis Christi sententiam ac doctrinam privatam Stapulensis errorem esse;* cum fuerit communis & orthòdoxa sententia in ipso quoq; Papatu & ab orthodoxis olim Patribus approbata.

XLIII. Tertio etiam à veritate alienissimum est, *Lutherum errantem Stapulensem fuisse secutum;* qui semper unicum sacram scripturam suarum doctrinarum normam constituit: & Stapulensis nondum erroris est convictus.

XLIV. Quarto: omnium crassissimum mendacium est novorum nostrorum commonefactorum Jesuitarum, quod prætendunt & sine fronte ac pudore effutiant, *notum esse in toto mundo, nunquam Romanam Ecclesiam doctrinam de omnipresentia approbasse, proindeq; Ecclesias nostras à Confessione Augustana deservisse:* Cum contrarium toti mundo notum sit, uti probavimus.

XLV. Verum ut Jesuitæ hunc errorem à Calvinianis sunt mutuati; sic quoq; hanc ipsam objectionem ab illis acceperunt. Sic enim dudum isti homines contra nos sunt ratiocinati: *Augustana Confessio in tertio Articulo à Papistis fuit approbata: & nulla tum fuit controversia Paparum in hoc Articulo cum Lutheranis. At Jesuitæ nobiscum sentiunt in hoc articulo: Ergo Lutherani oportet ab Augustana Confessione discesserint.*

XLVI. Verum sæpius ad has nugas à nostris est responsum, nempe conclusionem ex præmissis positam non inferri; sed potius hanc ipsam; *Ab hac doctrina ex alterutra parte secessionem esse factam.* Jam quæritur: utra? Nos à Lutheri & aliorum Theologorum, Augustanæ Confessionis autorum, doctrina, ne latum quidem unguem discessisse, res ipsa loquitur, & hæcenus ad oculum est demonstratum. Jesuitarum verò colluvies inter Pontificios tandem prodiit, Calvinistarum exemplum secuta D. Lutheri sententiam de communicatione Idiomatum reali ac majestate Christi hominis, ante à nullo Papistarum impugnata, allatravit, & in hunc usq; diem hostiliter oppugnat, atq; eo ipso non tantum Augustanæ Confessionis addictis dicam scripserunt Jesuitæ, sed omnibus suis majoribus, qui tempore exhibitæ Confessionis vixerunt, contradixerunt, Ingelstadii Anno 1564. & sic integris triginta quatuor annis post exhibitam confessionem nostram de hac materia disputatione editâ, qualis in Papatu nunquam antehac erat visa.

XLVII. Hanc postmodum Anno 1571. Wittebergenses Calvinifantes recuderunt, cum Rectoris commendatione, ut formulam sanorum verborum ex ea studiosi discerent: Atque sic impletum fuit vaticinium Lutheri, quod paulo ante allegavimus; *In Papatu tandem futurum ut Nestorianismus invalesceret*: comprobatumq; est, quod idem Lutherus de Thomistis, hoc est Thomæ Aquinatis Discipulis & sectatoribus, (inter quos eminere volunt Lojolitæ) scripsit: *plurimos inter eos latitare Nestorianos*, Tom. 7. Jenens. lib. de Conciliis an. 1539. edito.

XLVIII. Hac ergo Pontificiorum autoritate & consensu freti Sacramentarii, eo tandem præterviæ descenderunt, ut Augustanam Confessionem (à qua in ipsis Comitibus se propria sua confessione manifestè segregaverant, nec ad eam verè & ex animo accesserant unquam) quasi nobis adversantem sine pudore objicere pergerent, & sub fraudulenta *ωροφῆσ* & schemate propriæ nostræ Confessionis falsa sua dogmata in scholas & Ecclesias introducerent, seque sub umbra Augustanæ Confessionis & pacis religionis recondiderent, nos contra ab Augustana confessione discessisse, ac proinde sub pace Religionis
non

non amplius contineri cum Pontificiis impudenti ore & calamo clamarent & scriptitarent.

XLIX. Hoc (teste D. Salomone Gesnero disp. 1. de libro Concordiæ c. 2. thes. 32.) cum pii quidam, orthodoxi, pacifici, & eruditi Theologi animadverterent, facile conjecturam facere potuerunt, impudentissimis adversariorum mendaciis, & falsis Ecclesias nostras invadentibus fratribus & opinionibus melius occurri non posse, quàm si articuli Religionis, de quibus disceptatio incidisset, ex verbo Dei solidè declararentur, & explicarentur, falsæ contra opiniones refutarentur & rejicerentur, veritas cœlestis confessione quàm plenissima proponeretur. Hinc enim secuturum arbitrabantur, ut adversariis si non tacendi necessitas imponeretur, calumniandi saltem ansa eriperetur, & ut simpliciores Augustanæ Confessionis veri focii discerent, quid de illis ipsis controversiis cum suis autoribus & propugnatoribus sentire, illasq; fugere deberent.

L. Quare illi ipsi Theologi primum verbum Dei, deinde symbola Ecclesiæ Catholicæ, tandemq; Augustanam Confessionem unicè in conspectu habentes inter sese de controversiis Ecclesiæ diu multumq; & cum dictis normis contulerunt, atq; ex illis rationem certam collegerunt, qua dissidia tolli, & orthodoxæ veritatis Confessio Augustana explicari ac retineri, larvaq; fraudulenta adversariis detrahi posset, eamq; controversiarum explicationem multo labore & industria in unum volumen redegerunt, Principibus Augustanæ Confessionis addictis exhibuerunt, quæ ab illis non modò clementissimè accepta; sed etiam unanimi consensu approbata, diligenterque deliberata, & ex illa tandem liber Christianæ Concordiæ confectus, & anno 1580. in lucem publicam emissus est.

LI. Nunquam ergo vel Principibus vel Theologis illis in mentem venire potuit, opere hoc novam & antehac incognitam religionis formam condere: sed istud duntaxat illis curæ ac cordi erat, ut æterna divini verbi veritas, quæ in libris Prophetarum & Apostolorum est revelata, tribus symbolis, Apostolico, Nicæno, & Athanasiano, repetita, in Augustana Confessione, ejusq; Apologia declarata, in articulis Smalcaldicis

& utroq; Catechismo Lutheri ulterius explicata, ad posteritatem salva & integra propagaretur: atq; hoc ipso facto ostenderent, sese ab adversariis de mutata Augustana Confessione, tam quoad sensum, quam quoad verba injustè accusari, neque approbare, si qui temerarii privato arbitrio aliquid in illa immutare sint ausi, neq; aliter unquam Augustanam Confessionem intellexisse, quam juxta τὸ πρῶτον primæ editionis, mentemq; ac sententiam primorum conditorum, Principum ac Theologorum, cum primis Lutheri, & ipsius in Evangelio symystorum atq; sociorum, Philippi Melanchthonis, Johannis Brentii, Justi Jonæ, Eberhardi Snepfii &c.

LII. Huic fini etiam Liber Concordiæ in quatuor velut partes tributa est. Primum enim præmittitur verum exemplar Augustanæ Confessionis, quod ab ordinibus Imperii Imperatori Carolo V. Anno 1530. Augustæ in Comitibus exhibitum fuit, ex Archivis principum descriptum, & cū originali, ut vocant, diligenter ac fideliter collatum. Cui Apologia conjuncta est. Secundò ponuntur articuli, qui in Concilio Mantuano exhiberi debebant, & Smalcaldici nominantur, Tertiò adduntur Major & minor Chatechismus Lutheri: Quarto & ultimo orthodoxa explicatio illarum controversiarum, quæ nostras Ecclesias perturbarunt, annectitur.

LIII. Nimirum illa partium serie simul docere voluerunt, veram Augustanæ Confessionis sententiam duobus constare argumentis, nempe sacræ scripturæ δωδεκέτης, & deinde vera testium non fallacium, & imprimis D. Martini Lutheri μαρτυρία & Νεδοχῆ: qua velut de manu in manum ejus explicatio nobis est tradita ac librorum monumentis ad omnem posteritatem transmissa, sicq; in librum Concordiæ inserta.

LIV. Atque sic satis demonstratum esse putamus, nihil novi in ullo articulo, ac proinde neque in mysterio de Majestate Christi Formulam Concordiæ proponere, sed illud ipsum, quod breviter in Augustana Confessione est assertum; & in libris Lutheri, Brentii, & aliorum orthodoxorum Theologorū ante, & post illius exhibitionem fusius & distinctius traditum & explicatum, repetere: atque sic calumniam Jesuitarum in
aprico

aprico esse: contra verò certissimum, quod Formulæ Concor-
diæ promulgatione Protestantes denuo protestati sint, se à de-
sertione aut mutatione Augustanæ Confessionis, quæ Impera-
tori Carolo V. Augustæ Vindelicorum in comitiis exhibita
est, tantum abesse, ut ejusdem repetitione & vera declaratione
illam ipsam potius illustratam, confirmatam & ab omnibus
sectis vindicatam, & posteritati seriò commendatam cupiant
& allaborent.

LV. Cæterùm ad errores, dissensiones, & certamina, quæ
in Ecclesiis nostris inter nonnullos sunt orta, & mota, ac nobis
à Jesuitis odiosè objiciuntur, indeq; sophisticè colligitur no-
stram Ecclesiam non esse veram & orthodoxam Ecclesiam; re-
spondemus si promiscuè omnia certamina, dissensiones, erro-
resq; tollunt veritatem Ecclesiæ: sequitur, quod neq; Christi,
neq; Apostolorū, neq; omnium prima, quæ tantum inter duos
fuit Catholica, neq; unquam ulla fuerit vera Ecclesia.

LVI. Pura quidem debet esse Ecclesia: verum id de mera
ac perfecta puritate hac in vita intelligi non potest. Cum enim
tres in mundo viverent, Adamq; & Eva post lapsum in paradi-
so ab ipso Deo de Evangelio edocti, Ecclesiæ sanctæ primitiæ
existerent, Eva Cainum pro Messia habet, hoc est, pro eo, qui
unus angularis est lapis fundamenti. Hæc sane si Lutherana
fuisset, utique idololatriæ, quâ nudus homo pro Deo, & sic
PseudoChristus, constitueretur, accusata, à Jesuitis ex Catholi-
ca Ecclesia proscripta fuisset. Verùm per misericordem Dei
benignitatem, quam Jesuitæ imitari nesciunt, in primitiva hac
Ecclesia, quàm duo, ut diximus, catholicam efficiebant, error
hic circa personam Messia obtinere potuit, Ecclesia non abo-
litâ Christus quoq; discipulos suos fratres appellat, proinde-
que veræ Ecclesiæ membra agnovit: qui verò erroribus sanè
crassissimis non caruerunt: Regnum namq; Christi mundanū
somniabant, & fovebant opinionem hanc usq; ad mortem
Christi, qua interveniente spe suâ se frustratos opinabantur, uti
viatores Emauntici communem Ecclesiæ istius temporis opi-
nionem produnt, *Luc. 24. v. 21.* Et quod stupendum est, Petrus
visibiliter Spiritu sancto perfusus, legis cultus necessarios &

vocationem incircumcisorum immundam imaginatur, *Actor*
10. v. 14. & 28. v. 34. Et quamvis etiam cælitus de errore mo-
nitus esset Petrus, omnem tamen non amisit, sicuti *ad Gal. 2.*
v. 11. & seqq. legimus, ipsum propterea reprehensum à Paulo:
cujus gravissima sententia hæc est, *quod Petrus non inceserit recto*
pede ad veritatem Evangelii, quia gentes coegerit Judaizare.

LVII. Quo & similibus exemplis, quæ ex historia Eccle-
siae post tempora Apostolorum annotata attexti possent, mone-
mur, ne renatos quidem esse *ἀναγεννητός*, sed ob ingentiam
originalem corruptionem variis infirmitatibus obnoxios, ex
quo porro *ἀποδεικνύως* infertur, fieri posse, ut vel sanctissimi
& ipsa Ecclesiae cupita in errores incidant, & in diversas par-
tes distrahantur.

LVIII. Quare licet interdum in Ecclesia quoque nostra
discrepantes foveantur sententiæ, controversiæ excitentur,
schismata oriantur, erroresq; committantur; non tamen id
satis causæ est, qua à Jesuitis, & cum primis novis istis com-
monefactoribus vera Ecclesia negari queat.

LIX. Urgent autem hi præcipuè controversiam de omni-
præsentia; superioribus annis inter Giessenses sive Marpur-
genses & Würtenbergenses Theologos motam & agitatum,
quando in sua commonefactione scribunt: *Wil dieses orts ge-*
schweigen / daß die Lutherische Ubiquitisten in Sachsen / Hessen /
und Wirtemberg heutigs Tages selbst vntereinander entzweyer und
zertrennet / deren jeder Theil den andern einer öffentlichen / und in
der Augspurgischen Confession verdampten abschewlichen Kezerey
zeiget; Dann die Würtenbergische Theologen sprechen die Säch-
schen und Hessischen seyn Nestorianer; die Sächsischen und Hessi-
schen sagen und schreiben unverscholen / die Würtenbergischen seyn
mit dem verdampten Irthumb des Erstkezers Marcionis behaff-
ter. So sind sie dann beyderseits / ihrem eigenem Urtheil nach / an
der Augspurgischen Confession brüchig / und ihres Schutzes un-
fähig worden.

LX. Quid de hoc discursu judicandum statuendumq; sit,
ex illis, quæ hæcenus disputata sunt, quilibet facile colligit &
intelligit, nempe jure merito illis objici posse illud Christi,

Luca

Lucæ. 6. v. 41. *Quid aspicias festucam, quæ est in oculo fratris tui, trabem autem, quæ in oculo proprio est, non animadvertis?* Quasi vero nullæ unquam dissensiones, rixæ & scandulosæ certamina fuerint in Ecclesia Pontificia. Nonne magna cum virulentia scripsit Ambrosius Catharinus Episcopus Minoviensis contra Dominicum Soto Segobiensem Theologum in certamine *de certitudine gratiæ*, uti hic in Apologia sua de ejus maledicentia multis queritur. Sic idem Catharinus contumelioso scripto inventus est in Bartholomæum Miranda, quod *de residentia prælatorum, an sit de jure divino nec ne*, diversum ab ipsius sententia statueret, ut illi idem Dominicus præfatione allegatæ Apologiæ exprobrat. Cajetanus & alii Veteres (quod fatentur Suarez & Salmeron) qui scripserunt ante Lombardum, statuerunt & docuerunt, *Mariam virginem matrem Domini esse in peccatis conceptam & natam*: Contra Jesuitæ omnes, & cum primis Bellarminus *lib. 4. de amissione gratiæ c. 15. 16. & lib. 2. de Monachis cap. 39.* pronunciant, *singulari Dei privilegio, beatam virginem Mariam ab omni omninò peccato fuisse immunem.* Conferatur *Concilium Basiliense sess. 36. & Tridentinum sess. 5.*

LXI. Imò nullus ferè locus vel quæstio Theologica est, in qua non discrepantes Pontificii foveant opiniones, ut in his ipsis disputationibus cum Deo demonstraturi sumus.

LXII. Non etiam nobis planè ignota est virulenta illa controversia super auxiliis gratiæ & concursu liberi arbitrii, inter Jesuitas & Dominicanos mota, in qua injuriosè hi Jesuitas accusant Pelagianismi; Jesuitæ contra Dominicanos Calvinianismi. Si ergo Wirtenbergenses & Hassiaci Theologi propter mutuas accusationes sint ex pace Religionis excludendi, ut judicant hi Jesuitæ: utiq; ob eandem rationem omnes Jesuitæ, & sic hi ipsi commonefactores, & Monachi Dominicani ex Ecclesia Romana proscribendi sunt.

LXIII. Ut autem Pontifex Romanus & Pontificia Ecclesia propter mutuas illas accusationes, neq; Jesuitas pro Calvinianis, neq; Dominicanos pro Pelagianis habet, sed illos accusationum excessus fervori disputationum, & affectibus mutuis, vel etiam imprudentiæ adscribit: Sic neque Lutherana Eccle-

Ecclesia, dictos Theologos illis hæresibus addictos agnoscit. Uti etiam se mutuò directè non accusant; sed utrinq; ex hypothesis datis ab absurdo disputant, quo Wirtenbergenses Hassiacos ad absurdum hæreseos Nestorii: Hassiaci verò Wirtenbergicos ad absurdum Marcionis per concessas utrinq; hypotheses deducere voluerunt. Quomodo autem potuissent id utrinq; attentare, si illa pars Nestorii, hæc verò Marcionis hæresi revera addicta esset. Quod enim quis pro vero habet & accipit, illi, tanquam absurdo, urgeri nequaquam potest. In deductione ergo ad absurdum is, qui ejusmodi Elencho uritur, nequaquam potest adversarium absurdi illius, ad quod illum deducere attentat, reum agere. Nam 1. Tum ipsi, ut diximus, non esset absurdum. 2. Fieri potest, ut quidem ex data hypothesis ejusmodi absurdum sequatur; is autem, qui hypothesis dedit, consequentiam non videat, proindeq; defendat quidem hypothesis, sed ab absurdo illo, per consequentiam illato, toto pectore (ut hoc loco) abhorreat, adeoq; ejusmodi absurdum & hæresin ex suis assertionibus inferri posse nullo modo sibi persuaderi patiat. 3. Contingit quoq; interdum, ut qui ex contradicentis hypothesis disputat, sibi imaginetur, ejusmodi absurdum inde legitimè inferri; quod tamen nequaquam vi data hypothesis sequitur, sed committitur sæpius vitium syllogisticum, quod Aristoteles vocat *μη ὁδὸ τῆς*, vel similis Elenchus sophisticus. Ergo ab absurdo disputantes, nequaquam se mutuò absurdi illius directè ac verè accusant, aliàs comodo argumentandi uti non possent, ut probatum.

LXIV. Hæc perpendant Jesuitæ, & calumniari desinant, tandemq; quiescant, ac abstineant, istiusmodi calumniosis ac putidis mendaciis glaucomam objicere Magnatibus, atque Regum & Principum animos in nos innocentes accendere & inflammare. Justissimus DEUS, qui vindicem habet oculum, & omnia videt auditq;, inter nos
& illos judex esto.

F I N I S.

99 A 6900

ULB Halle 3
002 622 092

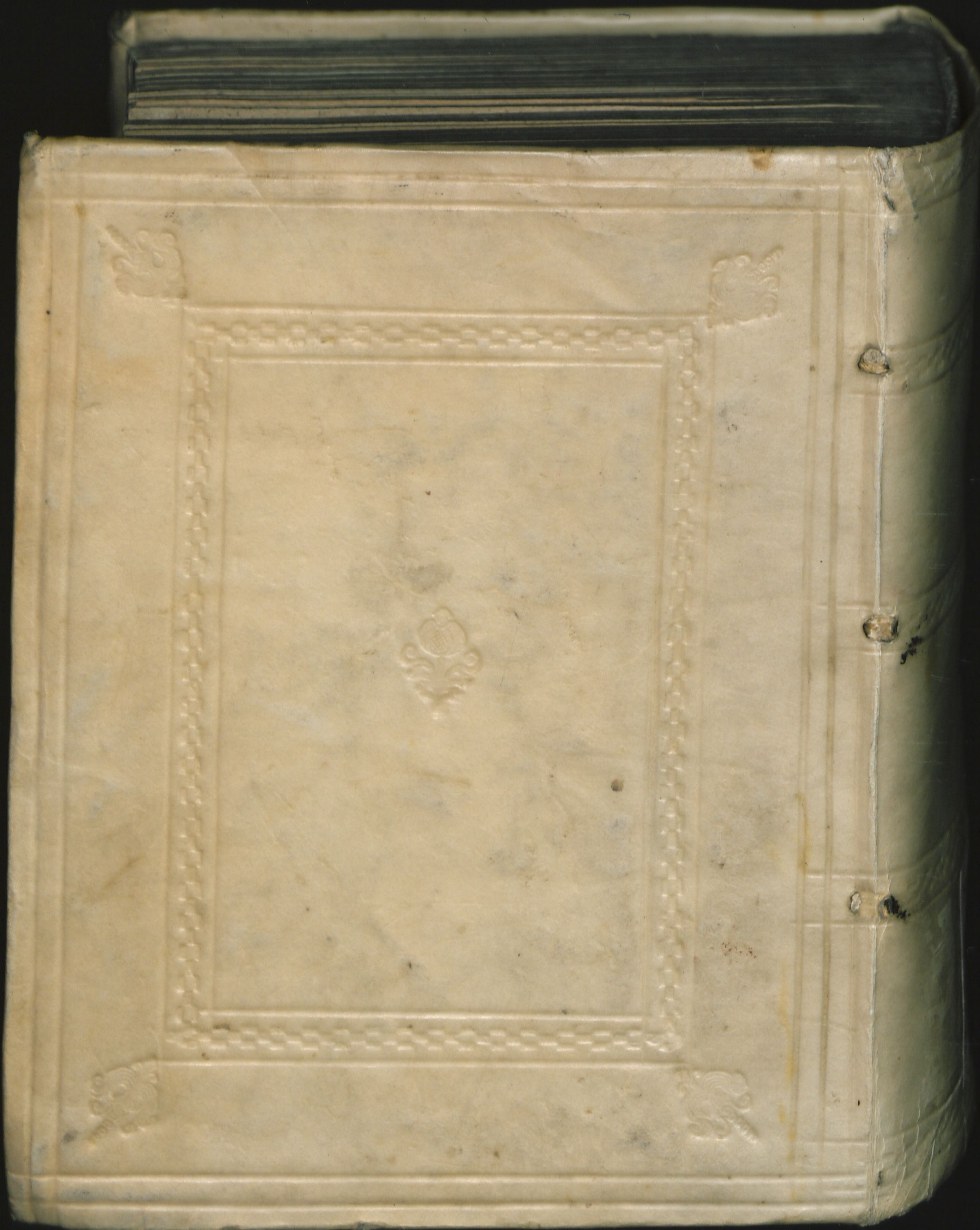

SB

Repro

VD 77

ATIO SEPTIMA
am Confessionem
ontinens

N ARTICULI III.

De

MUNICA-
IDIOMATUM

Genere,

Proposita

ademiâ wittebergensi,

Æ S I D E

ARTINI, SS. Th.

& Professore Publ.

PONDENTE

AMONIO, Destiddensi

vigio Saxone.

Auditorio Collegii veteris

diem 26. Octobr.

TEBERGÆ

ALOMONIS AVERBACH,

M DC XXVIII.